

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 6

85. ÅRGANG

24. MARS

1 9 7 3

IDAG:

STOFF OM KATOLSKE SKOLER

(SIDE 88—90)

BISPEKONFERANSEN GIR HJELP TIL KATASTROFERAMMEDE PÅ ISLAND

(SIDE 92)

PAVEN OM DET KOLLEKTIVE ANSVAR

(SIDE 86)

KLOVN, FILM, NYHETER

BISPEKONFERANSEN

Biskopene Verschuren, Helsinki (til h.) og Martensen, København under Bispekonferansens møte nylig. Referat på side 92 idag.

DET

Kjære sønner og døtre i Kristus, Fasten er en tid for selvfornektelse og bot, men det er også en tid for fellesskap og solidaritet. Er det nødvendig å si mer for å understreke Fastetidens betydning? La oss lytte til de ting som sies hos profeten Isaiah og som står i Fastetidens liturgi: «Dette er heller den faste jeg ønsker: . . . at du deler ditt brød med den sultne, at du beskytter og huser den undertrykte og den hjemløse, at du gir de nakne klær når du møter dem og at du ikke vender ryggen til dine egne» (Isaiah, 58, 6—7, første lesning på første fredag etter Askeonsdag). Disse ord forteller om menneskenes nød og angst idag. Hvert eneste menneske har i sannhet del i alles lidelser og elendighet. Og derfor må almisser, gaver og egeninnsats ikke være isolerte og tilfeldige handlinger nå og da, men ting som uttrykker fellesskapet mellom mennesker.

Vår tid er dypt klar over hvor nødvendig det er å ta kollektivt ansvar for de onder som rir menneskeheten. Bare ved å møte dette behov kan disse onder bli overvunnet. Fasten får de troende til å være på vakt mot alle former for sløsing, og de oppfordres til å gjøre en samlet innsats. Det å samle alle ting i Kristus igjen er nært forbundet med Fastetidens ånd. Jesus

NYE ANSIKTER

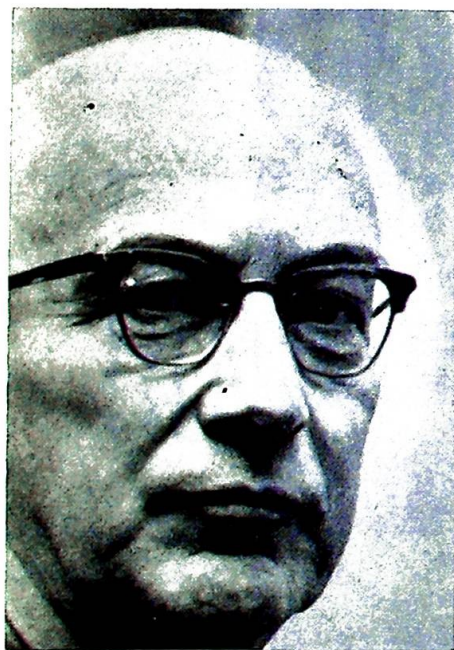

Tredve erkebiskoper og biskoper fra 18 forskjellige land ble den 5. mars kardinaler i Kirken (se bildet over og til høyre). 51 nasjoner er nå representert i deres rekker. Samtidig med dette har pave Paul VI i de siste ukene gjennomført en rekke nyplaseringer i viktige poster i Kirkens sentraladministrasjon. En av de nye kardinalene, den 62 år gamle Sergio Pignedoli ble således utnevnt til ny leder for Sekretariatet for ikke-troende. I dette sekretariat som andre steder i Vatikanet har det foregått et vaktskifte etter pavens egen forordning om at det bør foregå et skifte i slike toppstillinger i Kurien hvert femte år.

GENERALVIKAR GUSTAV GORISSENS BORTGANG

Torsdag den 8. ds. om ettermiddagen innlöp telefonisk meddelelse til Bispedømmet fra pastor Schæpman i Nederland om at hans fetter, Generalvikar Gustav Gorrisen nettopp var avgått ved døden av hjerteinfarkt hos ham i Hoogland-Amersfoort. Noen dager senere ble den avdødes legeme brakt hjem til Norge, og begravelsen fant sted fra St. Olavs Domkirke den 13. om formiddagen.

Med pastor Gorissen er en rikt utstyrt personlighet som i en årrekke har satt sitt preg på Bispedømmet gått bort. De siste åtte år var han Generalvikar og Biskopens nærmeste mann i Oslo, før det har han gjort et stort arbeide og vunnet seg en stor venneskare på forskjellige poster, bl. a. i Bergen. ST. OLAV gjengir på siste side i dette nummer biskopens preken ved Monsignore Gorissens bære og på s. 89 en takk fra biskopen til alle som har vist sin deltagelse.

KOLLEKTIVE ANSVAR

vil selv en dag vise oss betydningen av den hjelpen vi engang ga våre brødre og søstre. «For jeg var sulten, og dere ga meg mat, jeg var tørst og dere gav meg å drikke . . . naken, og dere ga meg klær» (Matteus 25, 35—36). Kristi appell angår hver kristen. Ingen kan stå likegyldig til sin guddommelige Brors inntrengende bønn. Erfaringen viser at de kristne samfunn som selv har nød, ofte klarere enn andre ser nøden utenfor sin krets. Ja, her og nå møter vi den lidende Krist i mennesker rundt oss, og vi kan ikke være likegyldige etter dette møtet. Ett av vår tids tegn er at så mange ser de byrder som hviler tungt på menneskeheten. Mange hindringer mange steder vanskeliggjør arbeidet med å fremme de enkeltes verdighet som menneske. Vi har i flere dokumenter behandlet disse problemer inngående. Men vårt ønske denne gang er å oppmuntre til større engasjement og direkte innsats for å løse dem.

I mange land er Fasten en tid hvor Kirken maner til og leder samlede aksjoner. Kirken ber hvert menneske om å gi bidrag for alles utvikling. Det å skaffe midler for denne utviklingen er et viktig arbeide, og vi håper at innsatsen her vil bli styrket og intensivert, i en ånd av virkelig fellesskap. Store summer av penger trenges til

forskjellige programmer og projekter og slike summer kan bare skaffes hvis hver enkelt gir sitt bidrag. Hver av dere blir bedt om å gi det hun eller han har anledning til, og til på denne måten å gjøre en virkelig innsats.

Kirken ønsker å understreke den religiøse side av disse tingene når den under Fastetiden taler om nøden og behovet for hjelp. Man kan gi uten at det virkelig betyr noe for ens forhold til andre, man kan levere et bidrag uten virkelig å dele med menneskene, man kan gi avkall på ting uten å gjøre det i fattigdommens ånd. Men det menneske som gjør en virkelig anstrengelse, det menneske som i sannhet prøver å hjelpe sine brødre og søstre, det menneske som godtar sin del av Kristi kors løper ikke en slik risiko. Hvis Fastetiden virkelig inspireres av Evangelienes kjærlighet og hvis dette fører til praktisk innsats, vil den materielle hjelpen bli sikret. Fremfor alt vil Fasten øke i oss forståelse for fellesskap, for rettferdighet, for lykke og kjærlighet. Og den vil gi oss virkelig glede i den oppstandne. I Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

(BUDSKAP TIL VERDENSKIRKEN
I FASTETIDEN 1973)

75 ÅRS-DAG I ARENDAL

Om noen mennesker, høyst tjenstfulle muligens men også høyst innviklede typer, er det både vanskelig og risikabelt i noen få ord å forsøke å gi en sannferdig vurdering. De som kjenner pastor van der Burg, som den 3. april kommer til å fylle 75 år, vil derimot ikke være i tvil om at det er en likefrem og dessuten meget takknemlig oppgave å vie noen ord til denne trofaste Herrens stridsmann. I dette spesielle tilfelle ligger vanskeligheten heller langt mer deri at man må fatte seg i all korthet om en prest hvis år har nådd patriarkenenes fylde og hvis virke har vært, og fremdeles er, utrolig mangesidig.

En tør trygt si at en skjønn og dyp kjærlighet til Kirken har vært inspirasjonen og drivfjæren i pastor van der Burgs uførtroede virksomhet gjennom en lang årrekke. Å bekjenne seg i troen til den ene, hellige, katolske og apostoliske Kirke har for ham aldri vært tomt munnsvær. Aldri har det falt ham inn å be om forlatelse fordi han var en ekte romersk katolik, enn ikke i økumenismens navn. Om Buffon har rett når han skriver at stilen er mannen, da må en si at vårt geburtsdagsbarn har aldri fornektet sin egen stil i så henseende. Hvilket er en egenskap som det ihvertfall burde stå respekt av.

En omfattende skribentvirksomhet på det teologiske og især det apologetiske område har i mange år stått helt sentralt i pastor van der Burgs apostoliske og pastorale aktivitet. Hans forfatterskap kan nok ikke anklages for å lide under en ballerinas lettferdige eleganse. Den minner meget mer om en tungtbevepnet ridders solide kampglede. I Guds rike, hvor der efter Herrens ord, er mange boliger, bør der være plass for begge. I vår tid har man fått det lovlig travelt med å oppdele kristenheten i konservative og progressive. Nu er det jo slik at endog de ville progressive konserverer el-

(Forts. s. 89.)

Ny retningslinjer

BORSALINO

En film med Jean-Paul Belmondo og Alain Delon på ett brett kan vel knapt bli mislykket. Det er da også de som interessen samler seg om i *Borsalino*, en historie om den korsikanske mafiaen i Marseille i 30-årene.

Miljøet fra den tidens Marseille er ypperlig rekonstruert av regissøren Jacques Deray, — kostymer, interiører såvel som eksteriører er en fryd for øyet. Nå er selve fortellingen ikke av de mest originale, og en film om mafiaen kan vel knapt heller bli noe annet enn fortellingen om en serie bandefeider, det vet jo vi som har *Gudfaren* i friskt minne.

De to småbandittene Rocho Siffredi (Alain Delon) og Francois Cappella (Jean-Paul Belmondo) blir venner i et slagsmål om en pike i en halvsnuskete bar i havnekvartret i Marseille. De går i kompaniskap og våger seg etter hvert løs på den ene mafiapampen etter den andre, og klatrer høyere og høyere opp mot maktens tinde inntil de til slutt rår som eneherskere over hele Marseille, og ikke bare dets underverden. Slutten ville det ikke være riktig å rope.

Til tross for at den realitet som filmen handler om, i virkeligheten vel var grusom nok, er det ikke realisme som er grunntonen i filmen. Den viser jo ganske riktig en god del av denne realiteten, bl. a. mangler det ikke på voldsscener, men filmen er i grunnen mest interessert i miljø og stemninger som den skildrer på en nesten romantisk måte, og i forholdet mellom de to gangstervennene. *Borsalino* er ingen stor film, langt fra det, men den er underholdende, småspennende, sjarmerende og ikke så lite underfundig. En underholdningsfilm i den lettere genren, bevares, men ikke uten verdi.

Til slutt en litt sur bemerkning: Er det virkelig nødvendig at en film, selv i den lettere genre, skal bruke over to år på veien mellom Paris og Oslo? Filmatiske og andre kommunikasjoner mellom Frankrike og Norge er ikke av de beste, det vet vi jo, men dog. Og hvor mange år skal det så ta før Luis Bunuels siste film, *Le charme discret de la bourgeoisie*, finner veien til våre kjølige

Det er, etter det ST. OLAV erfarer, sendt ut et dokument i Vatikanet av stor interesse for alle som interesserer seg for de katolske skolars fremtid. Dokumentet, *De katolske skoler i det pluralistiske samfunn*, er lagt frem av skoleavdelingen av Kongregasjonen for katolsk utdanning og har vært forberedt siden 1968. Ifølge en rapport som har kommet frem i avisen National Catholic Reporter i USA understreker dokumentet at de katolske skolars rettigheter idag både ligger i deres tilbud til katolske familier og til samfunnet i sin helhet.

KATOLSK STUDENTLAG - KLUBB 15

Program for vårsemesteret 1973

Torsdag 5. april kl. 19.15:

BERNANOS OG DET ONDES MYSTERIUM, ved Anne-Lisa Amadou.

Torsdag 3. mai kl. 19.15:

NÆRBILDER AV SIGRID UNDSSET, ved Jens Ludvig Høst.

Fredag 25. mai kl. 19.30:

SEMESTERFEST hos Dominikanerne.

Vi anbefaler dessuten rettetten med Jean Vanier på Mariholm 28. mai —1. juni.

Når annet ikke er angitt, holdes møtene i Klubbrommet hos Dominikanerne, Neubergrt. 15, Majorstua. Telefon 55 07 71. (Av hensyn til lokalet må vi bruke inne-sko eller gå på sokkesletten.)

Før møtene feires Messen kl. 18.30 i St. Dominikus Kirke.

Initiativtagere: Klaus Andersen, Ina Andresen, Anders Bjørnsen, Elisabeth Grenness, Jan Røstad.

Geistlig rådgiver: fr. Per Bjørn Halvorsen o.p.

Vi ønsker alle velkommen til møtene!

breddegrader, om den da noensinne gjør det? Dette bare som et eksempel, for hvor mange fremragende franske filmer er det ikke som aldri blir vist her i det hele tatt, ellers først når de er blitt tjue år gamle og filmhistorie. En større årvåkenhet på fransk film ville uten tvil være ønskelig blant våre filmimportører.

PH

Kongregasjonens skoleavdeling har i oppdrag i detaljer å utvikle de prinsipper for en katolsk utdanning som ble slått fast under Det annet Vatikanekonsil. Ifølge National Catholic Reporter sier dokumentet at nøkkelordet for de katolske skolars fremtid er åpenhet — ikke frykt. De katolske skoler skal ikke bygge på det feilaktige argument om en substituentsrolle i dagens samfunn (substitution argument). Bevisst eller på annen måte antydes det i en slik feilaktig innstilling at de katolske skolars oppgave er slutt når staten er istand til å overta alle oppgaver i undervisningen.

Teksten i dokumentet fastslår altså at den riktige idé når det gjelder de katolske skolars fremtidige oppgaver vil finnes i tanken om tjeneste (service argument). Med dette menes den tjeneste de katolske skoler kan yde

fra Rom

både de troende og hele samfunnet.

Skolene gir katolikker undervisning i deres tro på tre forskjellige måter: gjennom kunnskap om frelsens mysterium, ved å gi uttrykk for denne tro i liturgien og i ens personlige liv. Kjennskap til den åpenbarte sannhet er avgjørende for denne undervisning, heter det. Men for å være ekte, må denne tro vise seg i det daglige liv.

Grunnlaget for et slik trosliv må bygge på kjærlighet og tillit, ikke på sterile lovformler, sies det.

En lignende tjeneste kan de katolske skoler også yde ikke-katolikker. Dokumentet peker på at den innstilling av frihet og kjærlighet som bør karakterisere disse skoler også vil gjøre et varig inntrykk på ikke-kristne.

Og dokumentet sier:

De katolske skolers nærvær bekrefter prinsippet om frihet i undervisningssystemet på et tidspunkt hvor noen land øyensynlig ønsker å komme frem til et skole-monopol under regjeringens kontroll.

Et slikt monopol truer eksistensen av et virkelig pluralistisk samfunn, heter det.

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag enten på (02) 20 72 26 eller på (02) 28 01 04.

Postadressen er Akersvn. 5, Oslo 1.

TAKK

Da det er umulig å nå hver især, vil jeg på egne og Oslo Katolske Bispedømmes vegne rette en varm takk til alle som har vist sin deltagelse i anledning Generalvikar Gustav Gorissens bortgang.

Hans familie har bedt meg likeledes å formidle sin takk for alt som er blitt gjort.

Oslo, 15. mars 1973.

† JOHN W. GRAN

Biskop

75 års-dag i Arendal

(Forts. fra s. 87.)

ler bevarer, ihvertfall forsøker å bevare noe, om ikke annet enn sin kanskje vaklende eller spinkle selv-identitet. Mens endog de mest bastante konservative ikke kan gjøre annet enn å være til en viss grad progressive, de også, om de så bare er nødt til å skride frem i alder og erfaring. Og om erfaringen sa hin irlender at «den er det du tenker du har, inntil du får mer av den». Dette kunne gjerne være det forsonende element mellom de konservative og progressive. De forenes i en felles erfaring som skulle tilsi begge at alle systemer og opinioner kan ha noe for seg, men at fundamentalt er de reaktive og at alene Gud er den absolute. Så det finnes svært liten grunn til å forkjetre hverandre.

Derimot å kalle folk for reaksjonære fordi de er konservative, og up to date fordi de er progressive, er en fabel. Det er nok ingen hemmelighet at pastor van der Burg, som hin evangeliets trofaste husbond, finner frem

fra Guds visdoms forråds-kammer visse gamle ting som i århundrenes løp har stått sin prøve og vist sin verdi, ting som ikke kan kastes vrak på bare fordi andre finner fra det samme forråds-kammer frem nye ting som, mange av dem, fremdeles må stå sin prøve og vise sin verdi. I en tid hvor mange forsøker å helle ny vin på nye skinnsekker, og noen endog ny vin på gamle sekker eller omvendt, kunne det nok være på sin plass å huske på at den gamle vin fremdeles kan være meget god, mens den nye kan være god nok den også, men den har så lett for å gå til folks hode og få dem til å miste balansen.

På hans 75-års dag vil det utvilsomt være mange som sender takknemlige tanker til pastor van der Burg, med varme ønsker om en lang, fruktbar og lys livsaften — til også for ham hin store sabbatsaften kommer om hvilken St. Augustin sier at den ikke kjenner til solnedgang.

fr. D. J. BOERS, O.F.M.

Katolske skoler – et

Av GEORG M. HOW

Det er oppløftende at «St. Olav» nå i et par numre har viet begrepet «katolsk skole» oppmerksomhet, selv om pater Simons artikler om de katolske skolenes situasjon forskjellige steder på kloden, nok kan ha virket noe avkjølende. Likevel, i en tid der «målsettingsdebatt» og annet skal oppfordre våre katolikker her i Norden til mer aktiv innsats og kanskje også til et dypere personlig engasjement, må det være riktig å ta problemet med katolske skoler opp til alvorlig drøfting. Tross hjemlige innvendinger, bl. a. om isolasjonisme, synes det som fler og fler — også kirkelige autoriteter — ser det slik at katolske skoler står foran nye og viktige oppgaver. Skoleelever idag konfronteres med alvorlige sosiale problemer og med verdisyn og verdipåvirkninger som mer enn noen gang krever en fast og sikker holdning. Gang på gang konfronteres de med problemløsninger som tar sikte på personlig og samfunnsmessig velstand, men samtidig på tvers av kristen etikk.

Pater Simons er jesuitt og virker ved Niels Steensens gymnasium i København. Han er også redaktør av Dansk Katolsk Lærerforbunds blad, og han befinner seg i en situasjon som for norske lesere antas å være både interessant og tankevekkende.

Ved den internasjonale katolske lærerorganisasjons konferanse i København siste år, ble følgende tall lagt frem for å belyse forholdene i Danmark. I hele Danmark er der 25 katolske skoler, hvorav 9 i Storkøbenhavn. Disse skolene hadde 5600 elever, hvorav 1500 katolske. Ialt er der engasjert 450 lærere, hvorav 225 er katolikker (herav 45 geistlige). Nå skal man ikke uten videre sammenlikne forholdene i Danmark/København og Norge/Oslo, men det sier likevel kanskje litt at vi — såvidt vites! — i Norge har 2 skoler, hvorav 1 (barneskole) i Oslo.

Mens man her i Norge har tillatt seg — tilsynelatende på et svært så teoretisk grunnlag — å diskutere berettigelsen av katolske skoler, er erfaringene på det praktiske plan i Danmark, at søkningen stadig er tiltagende. Årsakene er flere. Hjemmene — både katolske og protestantiske — søker skolenes hjelp i den religiøse oppdragelse, noe som i ikke mindre grad gjelder de hjem der den ene parten står alene tilbake med ansvaret. Også utlendinger oppsøker skolene for å sikre sine barn et miljø og en oppdragelse som kan sammenliknes med det de kommer fra.

Og hva som også bør være av interesse; disse skolene danner også et meget solid utgangspunkt for fritidsaktiviteter, og skolene har sine egne speidergrupper. Det er min overbevisning at vårt hjemlige katolske ungdomsarbeid aldri vil kunne nå utover det amatørmessige, med mindre det knytter til seg ikke bare interesserte mennesker, men også kvalifiserte folk, noe en videregående skole antas å kunne yde bidrag til.

I det hele tatt virker det ganske uforståelig at man ikke har tatt dette skoleproblemet mer alvorlig enn hva tilfellet synes å være. Gjennom årene har diverse vel kvalifiserte mennesker satt seg ned for å finne frem til en løs-

ning, uten at resultatene har medført noen realitetsvurdering, meg bekjent.

Vi har i Oslo en utmerket katolsk barneskole, kjent i vide kretser. Det sørgelige er bare at denne skolen sender elevene fra seg på et utviklingstrinn der de nettopp har behov for sin katolske skole, samtidig som de overlates til et offentlig skoleverk hvis menneskelige og faglige mangler det skulle være unødvendig å komme nærmere inn på. Nettopp hos denne aldersgruppe — ungdomsskoletrinnet — skulle oppgavene ligge like opp i dagen. Bl. a. gjelder det å skape holdninger som vil styrke dem ved møtet med det stadig mer sekulariserte samfunn, i det at de bibringes sans for kritisk vurdering og stillingtagen til samfunnets skiftende problemer. Og siden nå engang samfunnet ikke er noe statisk, men siden det stadig foregår forandringer som er nødvendige, så må de også styrkes i sin tro på at kristne grunnverdier likevel gjelder og ikke på noen måte svekkes.

Tanken på en katolsk Folkehøyskole dukker også opp med jevne mellomrom, og særlig idag da et tiltak som dette kanskje naturlig ville kunne henlegges til skolesenteret Mariaholm. Isåfall ville det faktisk bety en virkelig god utnyttelse av stedet, så også dette er et spørsmål som krever grundig vurdering.

Selvfølgelig reiser dette praktiske problemer av større og mindre art, problemer det for en stor del er funnet svar på, noe jeg skal få komme tilbake til i neste avsnitt.

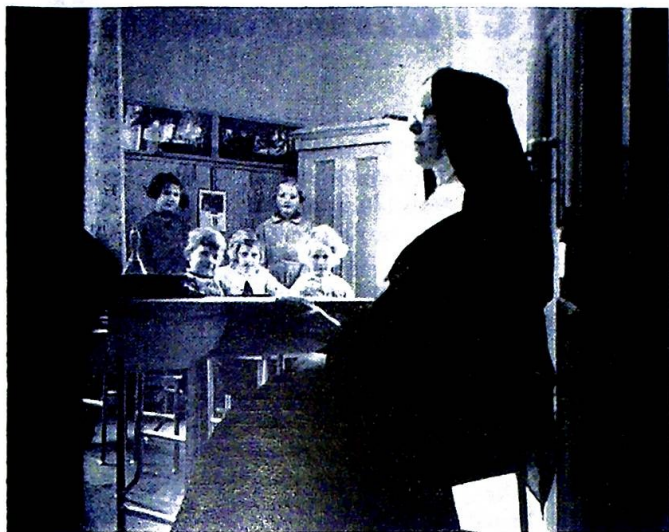
Det er imidlertid fristende å avslutte dette med nok en kommentar til Pater Simons artikkel. Tross innvendinger som går på selve berettigelsen av katolske skoler, og på den økonomiske side ved driften av dem, så er det likevel et faktum, at foreldrene ved en av jesuittenes skoler i København stiller seg totalt uforstående til det forhold at ordenen ønsker å nedlegge skolen. Og det er også et faktum, at da nedleggelsen var en realitet, så har man gått mange veier for å forsøke å overta skolen, hvilket skulle tyde på at de praktiske problemer faktisk lar seg løse, iallfall på de trakter.

II.

Tanken på en videregående katolsk skole har i årenes løp streifet mange, og der har også tidligere vært til- løp til komiteer som har hatt dette som et arbeidsmål. En av disse komiteene, den såkalte «Ad-Hoc»-komité for ungdomstrinnet ved St. Sunniva skole, avsluttet sitt arbeid 1969, og det følgende er et utdrag av vedkommende komités «memorandum».

«De forskjellige engasjement synes å være en følge av ansvar for mennesker på et utviklings- og alderstrinn der et åpent — men ofte umodent sinn — forsøker å orientere seg i en verden der påvirkningene til tider kan være både intense og ukontrollerte. Og det dreier seg om ungdom som i en hektisk og ofte overfladisk tid trenger hjelp til å forsvare et grunnsyn de selv og/eller deres foreldre har et sterkt ønske om å forsvare. Men de trenger hjelp, og denne hjelpen tyder mye på at de er villige til å ofre meget

forsømt alternativ?

Katolsk skolevirksomhet her i landet begynte under beskjedne forhold — og har i årenes løp vunnet seg respekt og tillit i vide kretser.

for å få. Samtidig har Kirken gjennom alle år gjennom oppdragelse og undervisning vært seg bevisst dette ansvar . . .

Et tilbud til ungdomsskolens alderstrinn vil dessuten ikke bare ha verdi fordi det dreier seg om en livssynsskole, men også fordi utviklingen på skolesektoren her i landet ikke bare synes å ha vært til elevenes fordel. Ofte synes sågar det motsatte å være tilfellet. Det tenkes her på store skoler, overfylte klasser (med mindre personlig kontakt) og overarbeidet administrasjon. Det siste kan igjen føre til manglende kontroll på flere felter.

Alt i alt synes resultatet å være (bl. a.) at skolelovens ord om at «skolen skal hjelpe til å gi elevene en kristelig og moralsk oppdragelse . . .» ikke kan virkeliggjøres i den grad mange finner ønskelig.»

Komiteen begynte sitt arbeid i 1967, og hovedlinjene i arbeidsprogrammet var:

- 1) Det pedagogiske og organisatoriske opplegg.
- 2) Det økonomiske grunnlag for driften.
- 3) Skolens lokaliteter.

Det var på et tidlig tidspunkt klart at søstrene ikke kunne påta seg drift og administrasjon av den påtenkte ungdomsskole, men i samarbeid med søstrene mente komiteen å ha kommet frem til en tilfredsstillende løsning på dette problem. En forutsetning ellers var at denne ungdomsskolen skulle presentere et skoletilbud som var minst like godt som andre tilsvarende skolars, noe komiteen mente det var realistisk å regne med, kanskje særlig fordi skoletrinn var ment å bygge videre på den kvalitet og det renommé den nåværende barneskolen gjennom årene har opparbeidet.

Når det gjelder det økonomiske grunnlag for driften, så mente komiteen at dette grunnlaget kunne sies å være

tilstede, dersom den da foreslåtte støtte til privatskoler på 85 % ble vedtatt, noe den senere ble. Som eksempel kan nevnes at for en barneskole med realavdeling i København med et totalbudsjett på 1,2 millioner, utgjør statstilskuddet like i underkant av en million. Differansen utgjøres av forskjellige småbeløp, men skolepengene tilsvarer drøyt 200 000 kroner, hvilket betyr at hver elev betaler kr. 100 —110 pr. måned. (Der gis søskenmoderasjon o. a.). Det kan her være av interesse å nevne at 174 av 197 foreldre ved St. Sunniva skole sa seg villige til å betale mellom 50 og 100 kroner pr. mnd. i skolepenger. (Dette var i mai 1969.) Dette skulle nokså tydelig dokumentere interessen for et event. ungdomsskoletrinn. (Det bør tilføyes at man i Danmark får et tilskudd på 85 % av driftsutgiftene som omfatter lønninger og honorarer til lærerpersonalet samt annet personale, vedlikehold, oppvarming m. m. av bygninger, inventar, bøker o. a.).

Hva så angår skolens lokaliteter, så finnes her utvilsomt endel løsninger det kan være verdt å undersøke nærmere, men man kom frem til at ungdomstrinnet fortrinnsvis burde ligge i nærheten av St. Sunniva skole, og søstrene — som i det hele har stillet seg meget positive til planene — ønsket vurdert en beliggenhet i den østlige del av den nåværende barneskoles areal. Selv om komiteens forslag tok sikte på et nok så omfattende anlegg, der man var enige om at skolen gjerne måtte få en ukonvensjonell løsning hva både det ytre og indre angikk, så er det klart at oppgaven lar seg løse med mer beskjedne midler.

Det er åpenbart at et prosjekt som dette, foruten ressurser på en rekke felt, også krever interesse for saken i seg selv. Og interessen blant foreldrene på St. Sunniva skole var i 1969 avgjort tilstede, idet 95 % av de som svarte — og som utgjorde 60 % av elevmassens foresatte — svarte ja på spørsmålet om de ønsket etablert et ungdomsskoletrinn. De ca. 3 % som svarte benektende, begrunnet dette med at det var ønskelig å skifte skole etter 6 år på samme sted, og også med at vegen ble for lang. Til det første er å si, at skolen tidligere hadde elever t.o.m. 7. klasse (for en del år tilbake forøvrig middelskoleklasser), og til det andre kan anføres at elever til skoler i sentrum av København kommer fra bl. a. Helsingør.

Da «St. Olav» ga plass for stoff om katolske skoler, så syntes det riktig — og viktig — å følge opp. Det er svaret på en rekke spørsmål og problemer av oppdragelsesmessig art, og det er neppe naivt å mene at saken nå er såpass utredet at en stillingtagen er påkrevet. Og innen det skjer, stiller kanskje «St. Olav» plass til rådighet for videre vurderinger, f. eks. ville en utredning om en katolsk skoles fremtid i politisk sammenheng utvilsomt være av interesse. På den annen side, dersom det politiske klima og andre faktorer ikke skulle vise seg ubetinget positive, så skal det ikke glemmes at flere forskjellige institusjoner har satt igang såvel ungdomsskoler og gymnas, som folkehøyskoler, utvilsomt etter nøye vurderinger. Så til syvende og sist dreier det seg om en stillingtagen til verdier som iallfall ikke uten videre lar seg sammenstille med f. eks. økonomiske og andre aspekter.

(Forts. s. 98.)

Bispekonferansen gir hjelp katastroferammede på

«Den nordiske bispekonference», som består af de katolske biskopper fra de fem nordiske lande, var samlet til sit halvårslige møde i Danmark fra den 18.—24. februar 1973. Efter indbydelse blev mødet holdt i Sct. Josefsøstrenes smuktbeliggende «Stella Matutina» ved Øresund nord for København. Samtlige biskopper var til stede, fra Danmark H. L. Martensen og Th. Suhr, fra Finland P. Verschuren, fra Island H. Frehen, fra Norge J. Gran, J. Rūth og J. Wember og fra Sverige J. Taylor. Desuden deltog pater P. Grégoire, København, der for det kommende år er udnævnt til bispekonferencens sekretær, samt pastor K. Osorio, København, der under p. H. Rieber-Mohns forfald havde fået overdraget hvervet som pressesekretær. Generalvikar L. Messerschmidt, København og Mgr. K. Ballin, Caritas Danmark, var indbudt til at deltage i drøftelserne vedrørende henholdsvis de nye romerske bestemmelser for voksendåb og firmelse og den fælles nordiske fasteaktion. Den apostoliske delegat, ærkebiskop J. Zabkar skulle have overværet åbningsmødet, men måtte sende afbud på grund af forpligtelser i Helsinki, hvor han som Vatikanets repræsentant deltager i de forberedende drøftelser angående den europæiske sikkerhedskonference.

Mødet indledtes søndag den 18. februar om aftenen med en festlig koncelebreret højmesse i søstrenes enkle, men smukke moderne kirke. For en næsten fyldt kirke sang Sankt Vincents børnekor fra Helsingør (24 medlemmer, hvoraf kun to er katolikker) en rytmisk messe, en slags «beatmesse» udsat for forsanger, kor og menighed samt ledsagende rytmegruppe. Messens faste dele var komponeret af korets leder, lærer Stephen Holm, medens de skiftende dele bestod af kendte moderne sange bl. a. fra «Godspell». Alt var på dansk med undtagelse af nadverbønnen, som blev bedt på latin. Beat-messen faldt i høj grad i biskoppernes smag, men for at vise, at der i den katolske kirke er plads for alle musikalske genrer og traditioner, af-

sluttede man lørdag den 24. februar med en koncelebreret gregoriansk højmesse på latin til Guds Moders ære. Hermed understregede man den legitime pluralisme, som i dag præger kirkenes liturgiske liv.

Torsdag eftermiddag og aften var fri, og de fleste biskopper benyttede eftermiddagen til at besøge Nordsjællands smukke kongeslotte og det nye katolske plejehjem «Hoffmanns Minde» i Brønshøj, medens man om aftenen, sammen med et meget ungdommeligt og begejstret publikum, overværede opførelsen af den glade beat-musical «Godspell». Kristeligt Dagblad var mødt op med en pressefotograf, og næste dag kunne man på avisens forside se et billede af biskopperne foran teatret.

Selve mødet foregik under ledelse af biskop Verschuren, der fra den 1. januar 1973 har afløst biskop Taylor som bispekonferencens formand. På dagsordenen stod ca. 30 forskellige punkter, som det lykkedes biskopperne at få arbejdet sig igennem. Når de lange forhandlinger ikke virkede for trættende, skyldes det, at de foregik i en afslappet atmosfære.

Naturligvis stod der en del økonomiske spørgsmål på programmet. Det vigtigste var utvivlsomt en forespørgsel fra Rom om muligheden for nedskæring af det årlige tilskud fra kongregationen for troens udbredelse. Biskopperne mente ikke, at en sådan nedskæring for tiden er mulig. På den anden side enedes man om en bedre fordeling af det samlede tilskud til de nordiske lande til fordel for Island.

I samarbejde med Mgr. K. Ballin udarbejdede biskopperne dernæst et forslag med retningslinier for administrationen af den fælles nordiske fasteaktion, som også kaldes «Nordisk Katolsk Udviklingshjælp». Dette forslag vil blive tilsendt de nordiske Caritas-organisationer til udtalelse.

Endelig besluttede man for året 1973 at yde et økonomisk tilskud på 1.000 Sv. kr. til det «Nordiske Økumeniske Institut» i Sigtuna, og at stil-

le 100.000 islandske kr. til rådighed for de katastroferammede i Island efter vulkanudbruddet. Sidstnævnte beløb skulle tages af et overskud fra en tidligere fasteaktion, hvoraf allerede en del er skænket til et karitativt formål, nemlig en lejr for nordiske børn på Island.

En biskop må i dag være velinformeret om mange forskellige problemer. En stor del af tiden gik derfor med at lytte til en række rapporter, der ikke nødvendigvis skulle tages stilling til. Biskop Martensen informerede således om et internationalt økumenisk møde i det romerske sekretariat for de kristnes enhed, som fandt sted fra den 15.—20. november 1972. Mgr. K. Ballin gjorde rede for et seminar i Blankenberg, Belgien, fra den 15.—19. maj 1972, arrangeret af «Coopération internationale pour le développement socio-économique» (Internationalt samarbejde for social og økonomisk udvikling), som er samarbejdsorgan for en række katolske hjælpeorganisationer. Biskop Verschuren tog sig af den tyske synode, som netop har afsluttet en plenarfor-samling.

De mange katolske indvandrere og fremmedarbejdere i bispedømmerne København, Stockholm og Oslo skaber en række menneskelige og religiøse

Biskopene Wember, Tromsø og Rūth, Trondheim på de nordiske biskoppers møde i København.

til Island

problemer, som kirken ikke kan sidde overhørig. Biskopperne overvejede derfor oprettelsen af en særlig kommission, som skal tage sig af disse problemer.

To punkter på dagsordenen krævede på grund af deres pastorale betydning en ganske særlig opmærksomhed, nemlig muligheden for begrænset nadverfællesskab (eukaristisk gæstfrihed) og den pastorale hjælp til fraskilte.

Biskop Elchinger af Strasbourg har i sit bispedømme åbnet mulighed for, at protestanter og katolikker fra blandede ægteskaber ved særlige lejligheder og undtagelsesvis kan deltage i hinandens nadver. I den anledning har han udsendt to tekster, en, som indeholder retningslinierne for denne tilladelse, og en anden, hvori der gøres rede for den pastoralteologiske baggrund for tilladelsen. Biskopperne gennemgik meget grundigt den første tekst, hvor biskop Elchinger understreger, at der ikke er tale om interkommunion i egentligste forstand, men kun om eukaristisk gæstfrihed, idet tilladelsen ingeniende indebærer, at den protestantiske nadver skulle indeholde samme eukaristiske fylde som den katolske messe. Biskopperne tog teksten ad notam, men forbeholdt sig indtil videre en konkret stillingtagen til spørgsmålet om eukaristisk gæstfrihed.

Den pastorale hjælp til fraskilte er et spørgsmål, som har været behandlet adskillige gange på bispekonferencens møder. Det drøftes i dag åbent i kirken, hvorvidt ægtefæller fra ægteskaber som katolsk set ikke regnes for sakramentalt gyldige, under visse omstændigheder kan få adgang til sakramenterne. Bispekonferencen havde overdraget en kommission den opgave at undersøge sagen, og kommissionen havde afgivet en betænkning, hvor disse omstændigheder var præciseret. Drøftelserne mellem biskopperne afslørede, hvor kompliceret hele problemet er, og man enedes om at viderebehandle spørgsmålet på baggrund af kommissionens betænkning.

Biskop Gran under Bispekonferansens arbejde. Tilv. for ham biskop Taylor og biskop Suhr, til h. den fungerende pressesekretær, den danske pastor Kaare Osorio.

Det punkt på dagsordenen, der var tolske kirkes målsætning i de nordiske lande. To og en halv arbejdsdag var helliget dette vigtige spørgsmål, som også ble drøftet indgående på det sidste bispemøde i Reykjavik. Der blev forelagt et udkast, bestående af 73 teser, fordelt på tre hovedafsnit: 1. kirkens målsætning i almindelighed, 2. den katolske kirkes målsætning, for så vidt den falder sammen med den målsætning, andre kristne trossamfund i Norden kan tilslutte sig, og 3. den målsætning, der er speciel for den katolske kirke på grund af dens særegenhed.

Disse 73 teser blev ivrigt diskuteret af biskopperne. Flere mente, at ordet «målsætning» måske ikke var det rette ord i denne sammenhæng. Det blev foreslået, at man i stedet skulle tale om «Kirkens opgaver og muligheder i Norden». Drøftelserne afslørede hurtigt, hvor de væsentlige vanskeligheder ligger. Der er seks grundspørgsmål, som biskopperne i hvert fald må tage stilling til:

1. Hvor går grænserne for tilhørsforholdet til kirken eller for deltagelse

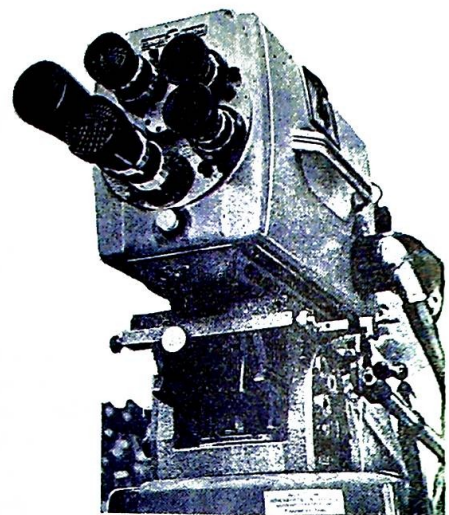
- i kirkens sakramentale liv? Er en «kirketugt» ikke nødvendig?
2. Hvori består den katolske kirkes pligt til at drive apostolat i Norden?
 3. Hvori består egentlig den katolske kirkes økumeniske opgave i Norden?
 4. Skal bispekonferencen beskæftige sig med aktuelle politiske spørgsmål, d.v.s. skal kirkens ledere udtale sig i den aktuelle debat?
 5. Hvordan får man integreret den almindelige sjælesorg i pligten til at drive apostolat? Kan man være katolik uden at missionere på en eller anden måde?
 6. I hvilken forstand kan en «demokratisering» i kirken godkjendes, og i hvilken forstand må den afvises?

Målsætningsdebatten blandt biskopperne er endnu langt fra afsluttet. Der skal formodentlig flere bispemøder til, før biskopperne vil udsende en fælles udtalelse om den katolske kirkes opgaver i dagens nordiske lande.

(Forts. s. 98.)

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.:	19.00	—
	sønd.:	9.30	11.00
		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke, Franciskanerne,</i> Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
		18.00	—
<i>St. Dominikus kirke, Dominikanerne,</i> Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00	11.00
		18.30	—
<i>Vår Frue Villas kapell, Montebello,</i> Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21		9.00	—
		—	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355</i>		11.00	9.30
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587</i>		—	10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00	11.00
		19.00	—
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien, tlf. 25 73 53 - 25 77 07		9.30	—
		—	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 21 266		9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 255		—	11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550		—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverres gt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell (1. og 3. søndag)</i> O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765		17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30	10.45
	<i>Eikeli kirke</i>	19.00	9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214		8.45	11.00
	<i>St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670</i>	19.00	—
		6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteim kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29</i>		8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke, Storgt. 94</i> Biskopen og prestegården, tlf. 3604		8.15	10.30
	<i>St. Elisabethsøstre</i> Mellomvn. 47, tlf. 81 487	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I.VII—31.VIII)		19.00	11.00
	<i>St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)</i>	8.00	—
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30

INGEN «HANDEL MED NONNER»

Bladet *Temoinage Cretien* skrev før valget i Frankrike om katolikkenes rolle anno 1973 i landets politiske liv. Etter siste storkrig har utvilsomt mange katolikker som er engasjert i sociale og politiske problemer svingt mot venstre, det gjelder troende fra alle samfunnslag. Fra en tradisjonelt høyrevendt eller moderat linje har disse mer og mer nærmet seg kretser til venstre for sentrum, dette har blitt tydelig i mange katolske organisasjoner og i mange presters, til og med biskopers stillingtagen, for eksempel under opptøyene i 1968. En undersøkelse nylig viste at 55 prosent av alle franske prester under 40 år mente at en valgseier for venstrepartiene ville vært «en god ting» for nasjonen.

Før et annet valg, i Argentina, sendte biskop Devoto av Goya ut en lengre redegjørelse hvor han skarpt fordømte den urettferdige situasjon som hersker i hans land. Han nevnte spesielt stigende priser, utilfredsstillende helsetjenester, den knugende skattebyrde, fattigdommen i landbruksdistriktene, brutte løfter og en lovgivning som øker undertrykkelsen. «På samme måte som pave Paul er mange av oss kristne tiltrukket av sosialistiske ideer fordi de etter vår mening bedre svarer til evangeliets krav enn de kapitalistiske,» skrev biskopen. (Han nevnte spesielt her arbeidets og tjenestens plass foran profitt og eiendomsforhold.) Ikke alle av sosialismens ideer

er akseptable, og de grunnleggende rettigheter til den menneskelige person må vernes, la biskopen til. «Men Kirken må gjøre et klart valg til fordel for de fattige og deres kamp for frihet.»

I Uganda i Afrika, hvor bl. a. norske katolikker har fått mange venner gjennom tidligere Fasteaksjoner, er situasjonen ytterst vanskelig for våre trosfeller. President Anim har allerede erklært at alle europeiske prester og misjonærer som arbeider i landet bør reise hjem slik at en fullstendig «ugandanisering» av landets kirkesamfunn kan bli realisert. Det er for tiden omkring 1400 utenlandske misjonærer i landet, de fleste av disse er katolikker. Tidligere har Anim tatt imot pavens delegat, den afrikanske erkebiskop Gantin. Paven hadde bedt Anim om å sørge for at problemene ble løst i rettferdighet og i vennskap. Anim sa til erkebiskopen at hjelp fra de religiøse organisasjoner var velkommen. Misjonærene er velkomne hvis de bare har gyldig innreisepass, sa han og fremholdt at de fleste medlemmer av forsvarsstaben er katolikker, det finnes også katolikker i regjeringen. Kirken spiller en meget stor rolle i Uganda, sa Anim. Det er ønskelig at den katolske kirke sender flere leger til landet, ikke bare for å arbeide ved katolske sykehus, men også i andre hospitaler. Tross alle slike forsikringer og gode ord hersker det i øyeblikket stort usikkerhet blant de kristne i Uganda.

For et par år siden vakte visse opplysninger i Sunday Times om det man betegnet som «en handel med indiske nonner» stort oppsikt. Vatikanet besluttet temmelig raskt å undersøke hele saken nøye, og en komité som har bestått av en biskop, tre prester og en ordenssøster har nå både avgitt svar på kritikken og utarbeidet nye retningslinjer for de religiøse ordene. Komiteen fastslår at det aldri har funnet sted noen «handel med nonner». Derimot har det vært visse problemer og svakheter innen rekrutteringen som nå kan påvises. Den meget sterke tilstrømning av katolske piker til klostre har i stor grad hatt med arbeidsmarkeds- og levevilkår i Syd-India å gjøre. Det beste ville være om indiske ordener og kongregasjoner skaffer seg egne hus i Europa og andre steder. Hele tiden må rekrutteringen skje i nært samarbeide mellom de indiske og de utenlandske biskoper. Kandidatene må ha fylt 18 år, ha en høyere skoleutdannelse og to års praksis innen en indisk kongregasjon, og de må kunne sproget i det land de reiser til.

Den grunnleggende lov for ansvar i et samfunn må bli sosial rettferdighet ellers tror jeg ikke samfunnet vil kunne overleve, på lokalt, regionalt eller på riksplan, sa den kjente katolske økonomen Barbara Ward, Lady Jackson i en forelesning nylig for 1500 tilhørere i Pittsburgh i USA. Barbara Ward sa at valget mellom rettferdighet og urettferdighet kommer klart frem i Evangeliene. I de neste årene må hele samfunnet rettes inn mot større rettferdighet. Vi kan aldri oppnå en fullstendig rettferdighet, men vi kan få istand en ny retning, en øket vilje til rettferdighet, sa hun.

Hele 154 amerikanske teologistudenter og deres rektorer og lærere ved det nord-amerikanske presteseminar i Rom har protestert mot den amerikanske Høyesteretts beslutning om å legalisere abort. Seminaristene og deres lærere sammenligner den nye loven med en beslutning fra 1857 hvor Høyesterett lovfestet de hvites overhøyhet over de farvede.

En klovn

Telefonen ringte, tidlig en lørdag morgen. Redaktørens kone (har han fortalt meg) gikk ned og tok den. Ropte opp at det var en som ville snakke med ham. En alvorlig herre, sa hun advarende.

Han vaklet ned, ikke helt våken. Sa hallo, mens han forsøkte å se hva slags vær det var ute.

— Er det redaktøren av ST. OLAV?

— Jaa. (Det så mildt og lyst ut utenfor, redaktøren lurte på om han skulle la være å skrive noen timer.)

— Goddag, herr redaktør. Mitt navn er Claus . . . iis . . . jeg leder instituttet for komparativ religionssociologisk . . . ordene var vanskelige og fjerne.

— Jeg vet ikke om De har hørt om oss?

— Hm? Nei, dessverre . . .

— Nei, nei, det er jo så. Men vi har fått et oppdrag fra en religiøs vekkelsesbevegelse . . . om å lave en undersøkelse for dem av . . .

— Av hva? sa redaktøren og begynte å våkne.

— En undersøkelse av frekvensen for bønn og oppfyllelse i de forskjellige kirkesamfunn.

Redaktøren sier at han kikket ut på været igjen, og at han sa til seg selv at han burde opptre høflig og økumenisk. Derfor mumlet han bare noen ord som svar på dette.

Den andre sa:

— Vi ville da gjerne at De som katolikk skulle svare . . .

— Er De sikker på at jeg vil være den rette? spurte redaktøren forsiktig.

Det ble ikke oppfattet:

— Herr redaktør, hvis De ber om pent vær Holmenkoll søndag, med hvilken sannsynlighet går De da ut fra at det vil bli pent vær den dagen?

— Holmenkoll søndagen, hm?

— Ja.

Redaktøren som ikke har vært i Holmenkollen på mange år, sukket. Hva i all verden skulle han mase om slike ting for? Han våknet noen grader til og begynte å ane uråd. Det gjaldt ikke å fornerme folk, på den annen side . . .

Han sa, varsomt:

— Mener De at jeg skal svare seriøst på et slikt spørsmål?

— Ja, hvis De ville være så snill . . .

De vet . . .

Redaktøren nikket, akkurat som om han visste hva det ble spurt om. Alle dumme spørsmål er tenkelige i denne verden.

Akkurat da begynte personen i den andre enden av linjen å le og kalle redaktøren ved fornavn. Det var en venn fra utlandet som hadde kommet uventet hjem på vinterferie, en venn med sans for slik spøk.

Redaktøren satte seg og følte seg lykkelig befridd. Han sier at han så ut av vinduet igjen og syntes at han ante muligheter for ruskevær. Det passet ham plutselig.

— Hei, sa han. — Din gamle tosk. Har du det bra? Skal vi møtes og ta en drink? Udmerket. Men innendørs, det kan bli dårlig vær.

**Bryt
isolasjonen,
les
St. OLAV!**

LITTERATUR

GOGOL-NOVELLER I BILLIGBOK

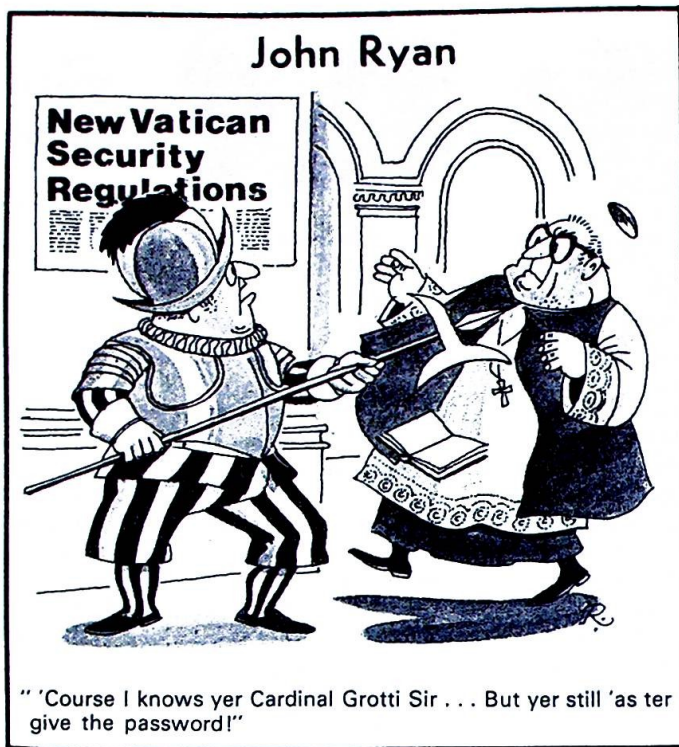
Som billigbok i Uglebøkenes klassikerkserie (Cappelen) foreligger nå Nikolaj Gogols «Petersburgnoveller».

Det er den kjente Kappen som innleder denne lille bok med følgende åpningsord: «I departementet for . . . nei, det er best ikke å si hvilket departement. Det finnes ikke noe mer fintfølende enn departementer . . .» Om denne novellen er den berømte uttalelse falt, som visstnok med urette er tillagt Dostojevskij: «Vi har alle viklet oss ut av Gogols kappe.» Med dette menes at novellen fikk en helt sentral betydning for russisk diktning, som utgangspunkt for de store realister. Vi møter her antihelten som den lille embetsmann. Men den sosiale anklage var ikke hovedsaken for Gogol. De såkalte *kunstnernovellene* — Nevskij Prospekt og Portrettet — skildrer kontrasten mellom illusjonen og livet slik det er.

UNGE WERTHER

Goethes berømte brevroman om den unge Werther og hans tragiske skjebne foreligger også som billigbok i Uglebøkenes klassikerkserie. Goethe skrev romanen vinteren 1774, og da den kom ut samme høst vakte den straks furore: Over hele Europa raste en «Werther-feber» som ikke bare ga seg utslag i utallige etterligninger og parodier, men også preget ungdommens væremåte og påkledning. Werthers blå livkjole og gule

Nye sikkerhetsbestemmelser er gjennomført i Vatikanet, og en sveitsergardist krever at også kardinaler kan dagens stikkord: «Selvfølgelig kjenner jeg Dem, kardinal Grotti — men De må kunne stikkordet.»
(Catholic Herald)

vest, hans naive, svermeriske sinn og stormende lidenskap ble forbildet for en hel generasjon. Og selvmord à la Werther kom på moten. I stedet for et avskjedsbrev hendte det man fant «Werthers Leiden» i den ulykkelige lomme eller oppslått på hans skrivebord. Ikke underlig at den eldre generasjon betraktet romanen som farlig og usunn lesning. I Danmark-Norge ble en oversettelse av boken forbudt.

Johann Wolfgang Goethe:
«Unge Werther».
Originaltittel:
Die Leiden des jungen Werthers.
156 s.

LYS TIL PÅSKE?

Vi skaffer norske alterlys i standardstørrelser. Be om nærmere opplysninger.

Vi har på lager: Evighetslys — røde firkantede eller runde glass à kr. 5,—. Lys til disse i pakker à kr. 7,—.

Og husk: Landets største lager av grammofonplater med liturgiske innspillinger — gregoriansk og bysantinsk korsang, folkemusikk fra hele verden og klassisk musikk.

Og endelig: Nye og eldre bøker. Kom innom og les og lytt til plater!

Åpent fra kl. 9—16. Lørdager kl. 9—14.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

STENO REJSER

(Sct. Annæ Rejser —
under katolsk ledelse)

Påske i Rom: 16/4—23/4 — jet —
Casa Pallotti — fuld pension —
(kun få pladser ledige). Pris kr.
1135,—.

Forårstilbud i Rom: 11/5—25/5 —
jetfly — Pensione Monaco. Pris:
d.kr. 828,—.

Sommer i Rom: 25/6—9/7 — jetfly
— Casa Pallotti — fuld pension
— Pris: d.kr. 1475,—.

Kulturperler: Rom—Sorrento — 10/9
—24/9 — jetfly — halvpension —
Pris: d.kr. 1350,—.

Efterårsferie i Rom: 13/10—20/10 —
jetfly — halvpension — Pris: d.kr.
1095,—.

Program fås hos:

Steno Rejser
Holmbladsgade 11
2300 København S
Tel. (01) Asta 2312

LESERBREV-SPALTEN

Svar til Karin Sanavia.

Hr. redaktør,

Noen debatt om at vi alle må vise omsorg for, kjærlighet til, mennesker som materielt sett lider nød, blir dette ikke. Dertil er vi for enige om at denne omsorg er riktig, rettferdig og nødvendig både på samfunnsbasis og individuelt. Men nød inntil den fortvilelse som finner uttrykk i selvmord, finnes blant mennesker innen alle inntektsklasser; jeg tror vi skal være varsomme med å plasere menneskelig lidelse i enkle rubrikker. Kristi egen omsorg for medmenneskene strakte seg, i følge evangeliene, til og med så

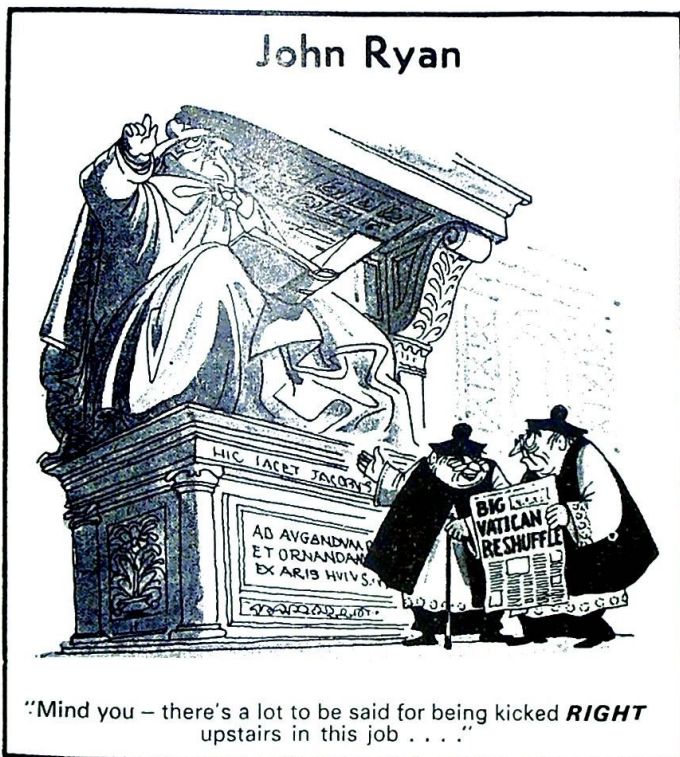
langt at den omfattet mennesker som innen den da eksisterende situasjon notorisk hadde tilvendt seg sin rikdom på klanderverdig vis, nemlig «tol-dere».

For øvrig trekker jeg meg fra videre diskusjon om emnet. Når Karin Sanavia later til å tolke evangeliets bruk av begrepene «fattig» og «rik» dit hen at dette utelukkende dreier seg om det materielle, henviser jeg til definisjonen av «fattig» i ordlisten til Erik Gunnes' oversettelse av Det nye testamente. Han sier blant annet:

«Således fikk begrepet 'fattigdom' etterhvert også en religiøs betydning: 'De fattige' var de som stolte på Gud

og ventet alt av hans hånd; de utgjorde den 'Israels rest' som skulle være kjernen i det nye Israel. Denne forventningen var levende på Jesu tid, og i sin forkynnelse av evangeliet tok han sitt utgangspunkt nettopp i den; evangeliet vender seg til de fattige og ringe; Matteus presiserer imidlertid: 'de som vet seg fattige' (ordrett: 'de i ånden fattige', dvs. de som tillitsfullt erkjenner sin totale avhengighet av Gud).»

VERA HENRIKSEN

Nye menn har kommet til i Rom — og eldre, fortjente menn blir av og til, som engelskmennene sier, kicked upstairs. Teksten er: «Dessuten er det en hel del godt å si om å bli kicked right upstairs i den jobben vi har.»

(Catholic Herald)

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

24. til 30. august 1973

7 dages flyreise (Kastrup/Lourdes tur-retur) full pension d.kr. 1225,—
Særpris for syge på «Accueil Notre-Dame» d.kr. 925,—

Valfartspræst: Mgr. Knud Ballin, København.
Læge, sygeplejersker, samarititter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN
Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	
Vår Frue Kirke	} Hammerfest
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	
St. Theresa Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Lillestrøm
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Trondheim
St. Olavs Kirke, Bispegården	
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

KR. 40,— PR. ÅR

HVER 14. DAG

Katolske skoler - Et forsømt alternativ?

(Forts. fra s. 91.)

Særlig fortøner Mariaholm seg idag som et meget anvendelig sted for en folkehøyskole, og det ville utvilsomt bety en mer effektiv utnyttelse av stedet, men særlig fordi det ville være en meget verdifull avslutning på ni års skolegang også for dem som ikke vil gå direkte over i gymnasiet. Særlig verdifull fortøner ideen om en folkehøyskole seg sett i sammenheng med et ungdomsskoletrinn, idet det synes riktig at kontinuiteten bevares.

Imidlertid — etter at privatpersoner på egenhånd og i komiteer har vært opptatt av disse tankene i mangfoldige år — bør vel et initiativ i saken nå komme fra bispedømmeplan, og det er neppe å overdrive, dersom det antydes at et slikt initiativ vil bli mottatt med stor interesse.

GEORG M. HOW

Bispekonferansen

(Forts. fra s. 93.)

Til sidst skal nevnes, at biskopperne i forbindelse med den næste bispesynode i Rom, som vil blive indkaldt til oktober 1974 over emnet «Verdens evangelisering i dag», vil overveje muligheten af et forberedende møde med deltagelse af et antal præster og lægfolk. Hvorvidt dette møde skal falde sammen med et af bispekonferansens ordinære halvårslige møder, eller det skal være et selvstændigt møde, blev der ikke taget stilling til. Flere af biskopperne udtrykte imidlertid ønske om et møde af og til af en lidt anden karakter end de sædvanlige halvårslige arbejds møder. Man efterlyste et møde, der kunne forme sig som en fælles meditation over et givent emne med større ettertrykk på den fælles liturgi og bøn.

Næste bispekonferanse finder sted i Norge i forbindelse med indvielsen af den nye katolske domkirke i Trondheim i september.

KAARE OSORIO

NESTE NR.

av bladet foreligger datert den
7. APRIL

ARENDALE

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tif. 21 756 - Arendal - Tif. 22 460

Vi venter svært

på kontingenten for 1973 fra alle dere som ikke har betalt enda!

I Norge kr. 40,—.

Andre land kr. 45,—.

Postgiro nr. 20 46 48.

St. Olav's eksp., Akersv. 5, Oslo 1

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tif. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

FREDRIKSTAD

EDVARDESEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tif. 11 220 - Fredrikstad

FREDRIKSTAD

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tif. 13 056

FREDRIKSTAD

ØSTFOLDMEIERIET

Avd.aFredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

VANIER-RETRETEN

Oppslutningen om retretten med Jean Vanier på Mariaholm 28. mai—1. juni har vært stor. I tillegg til allsidig norsk deltagelse kommer deltagere fra Danmark, Sverige og Frankrike. De som ønsker å være med på retretten, men som ennå ikke har meldt seg, bør gjøre dette snarest mulig innen fristen 31. mars.

Arrangementskomitéen.

ST. OLAV'S REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 4. april: Messe i St. Olavs kirke kl. 19.

Deretter samvær i foreningslokale. Søster Intemerata kåserer om menighetspleien.

Interesserte damer er velkomne.

HUSK:

Ungdommens Reisefond
U.N.K.F.
Akersveien 5
Oslo 1
Postgironr. 2 20 12 83

OSLO

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider
Tlf. 21 69 06

TASEN BOK- OG PAPIR A/S ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Osol 8
Tlf. 23 02 40

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

OSLO

Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvet 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

THROSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
For sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

OSLO

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TØYENGT 2, Oslo

ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

BISKOPENS PREKEN VED MONSIGNORE GORISSENS BÅRE I ST. OLAV KIRKE

Kjære troende,

Som så ofte skjer, så samles mennesker til en gudstjeneste forårsaket av en plutselig og uventet bortgang. De fleste har ikke for vane å gå i kirken på en formiddag midt i uken. Vi vet at vår eventuelle kirkegang til slike tider er preget av vårt forhold til bestemte mennesker — og av glede eller sorg, alt ettersom. De som er å finne i kirken en søndag er tilstede for å vise Gud den ære som tilkommer Ham; mens vårt nærvær på en dag og en tid som denne gjerne setter mennesket i sentrum. Derfor møter også ofte personer opp som kan hende ikke engang tror på Gud, men som føler det riktig å være med for å vise et kjært eller aktet menneske en siste ære. Slik utløser da en ulykke — som et plutselig dødsfall alltid forekommer oss å være — en søken til kirken av mange som lar den liturgiske handling, nu requiemmesse, utspille seg som et vakkert, høytidelig og verdig, men uvesentlig akkompagnement til et vemodig farvel med et menneske de i sitt hjerte allerede betrakter som hørende fortiden til.

Men, kjære venner, slik får det ikke være: en requiemmesse er ikke en estetisk ihukommelses-seremoni. Den er en ringen med Gud om en sjels adgang til Hans rike. Den er Kirkens bønn, ja tryggen, om lutring og tilgivelse for én vi har kjent og holdt av — og som har bibeholdt evnen til å holde av oss igjen — om at Gud for sin Sønnens lidelses skyld må være ham barmhjertig og gjøre overgangen til det endelige møte med ham kortere og mindre smertefull. Derfor er det viktig at vi alle som er samlet her deltar aktivt og inderlig i dette messeoffer, at vi ber så det hjelper. For det er det eneste vi nu har å gjøre, som vi kan gjøre, for ham som her hviler på nest siste etappe på denne vemodige ferd fra sitt hjemland. Slik kom han tilbake tidligere og anderledes enn planlagt fra den ferie som skulle bli så helt anderledes. Stille nu, hjelpeløs — utslukt. Men allikevel levende, i kraft av menneskets fundamentale udødelighet, — i en tilværelse der vi, i kraft av den tro og den lære Gud har gitt oss, vet at vi kan hjelpe ham, som ikke lenger kan hjelpe seg

selv. La oss tenke på dette under Messens videre forløp, men også i tidene som kommer, og be for sjelen til ham som alltid var opptatt av å gjøre noe, være noe, for andre.

Det er ikke lenger Kirkens vane å holde storslåtte minnetaler under begravelser. Kan hende lyttet vi i det forgangne litt brydd til slike taler, tilbøyelige til å supplere dem i vårt stille sinn. Hvis jeg allikevel nu fremhever én side ved Generalvikar Gustav Gorissen, så er det fordi den var et dominerende og eksempelmannende trekk hos ham som vi alle har godt av å minnes: hans pliktroskap. Kanskje førte den ham i døden, og dog: uten den ville han ikke ha vært den mann vi kjente og vurderte så høyt. I mai i år ville han ha fylt 69 år, bare 69. Allikevel var han beredt. Han hadde gjort sitt, gitt alt, som en Herrens tjener som hadde fått et oppdrag, et pund å forvalte og som aldri kunne forestille seg å sviike, — eller sviikte — selv om det skulle gå på helsen, ja, på livet løs.

Fra den dag han kom til dette landet, som han skulle lære å holde av fremfor alle andre, har dette vært hans kanskje mest markante og usvikelige egenskap: å gjøre dét, som han var satt til, best mulig og helest mulig. Derfor ble han satt til meget, — til for meget må jeg nok med noe selvanklage tilføye.

På den annen side: han elsket sine oppgaver, gikk helt og fullt opp i dem, inn for dem og vokste med dem. Derfor er det plutselig blitt tomt, og dét på flere områder, på flere måter og i fleres rekker. Jeg trenger ikke å gå i detalj. Hver og én her vet med seg selv hva Gustav Gorissen har gjort, har vært og betydd nettopp for ham eller henne. Ikke minst erkjenner jeg det, hvis stedfortreder han var i over åtte år. Kanskje forlangte vi, som jeg har antydnet, vel meget av ham; men mest forlangte han av seg selv. Ofte i de senere år, da sviktende helse hadde satt sitt preg på ham, måtte jeg be ham spare seg, ta ferie. Ja, pleide han å svare, det skal nok bli, når dette og hint er gjort. Og det ble det alltid.

Alle står vi i vår spesielle takknemlighetsgjeld til denne mann, som først og fremst var prest, bispedømmets tjener, javel, men Guds først. Når dagens evangelium bringer disse ord av vår felles Herre: «Dersom noen vil tjene meg, må han følge meg, og der hvor jeg er skal også min tjener være. Og den som vil tjene meg, han skal min Far bringe til heder og ære,» så føler vi dypt, kjære troende, at denne siste ære vil bli for ham å være der hvor hans hjerte hele tiden har vært forankret: hos Kristus, hos Gud.

Måtte han hvile i fred.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: *Age Rønning.*

*Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Per Bjørn Halvorsen O.P.*

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 40 pr. år.
Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 45.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.